

INFORMATION LITERACY: MODELS. STANDARDS. EXPERIENCES
CULTURA INFORMAȚIE: MODELE. STANDARDE. EXPERIENȚE

CZU 027.7

**UNIVERSITY LIBRARY - SOURCE OF KNOWLEDGE
IN THE CONTEMPORARY SOCIETY**

**BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ - SURSA CUNOAȘTERII
ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ**

Silvia GHINCULOV

Abstract: *In this article, the author analyses the library as the source of knowledge in modern society. The library is an approach for communication and memory. Information Literacy is a fundamental human right in the numerical world and it promotes greater social participation. The Information Literacy can diminish the informational discrepancy and provide people the knowledge about the functions of information systems. Within the framework of the activity direction "Information Literacy" of the TEMPUS Project "Modern Information Services for Improvement Study Quality", it was assumed the formation of a set of theoretical knowledge and practical skills that allow identifying an informational need followed by locating, evaluating and using the information found. Project products are of major importance for the functioning of the curriculum of the higher education and will improve the teaching and learning environment in the universities of the Republic of Moldova.*

Keywords: *Information Literacy, institutional repository, electronic catalogue, PRIMO platform, MISISQ project, university library, information society.*

Bibliotecile în calitatea lor de structuri importante ale societății sunt cele mai bine plasate pentru a asigura transferul și continuitatea cunoașterii, pentru a răspunde cu maximum de promptitudine nevoilor informaționale actuale.

Biblioteca este „simbolul educației culturale”, sintagma, utilizată de Ion Stoica [5, p. 12].

Specialiștii în teoria informării consideră, că criteriul valoric pe care trebuie să se bazeze o societate civilă nu poate fi valorificat dacă populația nu este pe deplin și corect informată, dacă nu i se cultivă deprinderi selective, de orientare în valorile sociale. Dreptul de a alege nu produce efectul dorit dacă acesta nu este asigurat în paralel cu dreptul omului de acces la documente și informație. Se impune altfel, în condițiile noilor tehnologii informaționale, trecerea de la parametri echității sociale la aceea ai echității socio-informaționale [1; 2; 4].

Pe de altă parte, dreptul la informație rămâne, neacoperit dacă nu se întreprinde instruirea populației în ceea ce privește accesarea noilor tehnologii și mijloace informaționale. În acest sens, bibliotecilor le revine un rol hotărâtor, ele trebuie să devină, după mulți autori, centre de atragere și de protecție socială a populației, pe care să înfăptuiască și finalizarea cu mediile electronice, și furnizarea de informații pe toate felurile de suporturi.

Biblioteca înseamnă apropiere pentru comunicare și constituire de memorie, iar Cultura Informației constituie un drept fundamental al omului în lumea în continuă

schimbare numerică și promovează o mai mare participare socială. Ea poate diminua discrepanța informațională și asigura oamenii cu cunoștințe despre funcțiile sistemelor informaționale.

În cadrul acestei direcții de activitate a Proiectului TEMPUS „Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor” am presupus formarea unui ansamblu de cunoștințe teoretice și abilități practice, care permit identificarea unei nevoi informaționale, urmată de localizarea, evaluarea și utilizarea informației găsite [3, p. 4].

În activitățile noastre am pornit de la premisa că Cultura informației este un atribut indispensabil specialistului modern, iar instruirea informațională trebuie să devină o sarcină majoră a procesului educativ universitar. Cultura informației este cheia pentru educația permanentă și are o mare importanță pentru instruirea de-a lungul întregii vieți.

Bibliotecile universitare din Republica Moldova recunosc importanța strategică a Accesului Deschis la informație și au demonstrat că sunt preocupate de promovarea unei noi paradigme de organizare și diseminare a informațiilor.

În cadrul proiectului au fost realizate campanii de informare și de instruire a comunităților universitare. Tineretul studios, savanții și corpul profesoral-didactic din universitățile Republicii Moldova au căpătat competențe noi de utilizarea informațiilor pentru studiu și cercetare științifică. Anume acest proiect a consolidat angajamentele instituționale privind diseminarea rezultatelor cercetării finanțate din fonduri publice și din proiecte pe baza principiilor Accesului Deschis. Totodată echipele proiectului au încurajat cercetătorii tineri să-și manifeste sprijinul prin publicarea articolelor în reviste cu Acces Deschis și în repozitoriul instituțional.

Proiectul TEMPUS „Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor” la care a participat 7 biblioteci universitare a contribuit la crearea a două produse informaționale importante: Catalogul electronic integrat pe platforma de căutare PRIMO și Repozitoriul instituțional, care împreună au organizat un sistem de cunoștințe universitare orientat să contribuie la perfecționarea calității învățământului universitar din Republica Moldova.

Succesul implementării proiectului în bibliotecile universitare depinde mult de promovarea acestor produse informaționale în rândul studenților, masteranzilor, doctoranzilor, în întregul proces de formare și educare a noilor generații de specialiști, care vor dezvolta noi standarde de calitate în Republica Moldova.

Suntem convingși, că produsele proiectului au o importanță majoră pentru funcționarea curriculum-ului din învățământul superior și vor îmbunătăți mediul predării și învățării în universitățile noastre. Ne bucurăm că am avut un suport din partea conducerilor universităților noastre în vederea realizării programelor de Cultura Informației și un sprijin consistent al grupurilor de lucru, care au realizat tot spectrul de obiective ale proiectului. Simțim obligația să depunem în continuare eforturi pentru a dezvolta și a perfecționa produsele realizate în acest proiect.

Biblioteca universitară contribuie esențial la creșterea culturii a informației și a culturii de cercetare în arealul academic. Catalogul Web OPAC integrat pe platforma de căutare PRIMO și Repozitoriile instituționale, înregistrate pe platforme internaționale au reorganizat circuitul cunoștințelor și au îmbunătățit calitatea serviciilor oferite utilizatorilor de informații. Informația constituie un element vital în procesul didactic și științific. Aceste două produse au adus o inovație în asigurarea informațională a proceselor realizate în cadrul instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova. Avantajele lor sunt indiscutabile: ușor de utilizat, conțin multe informații, se accesează la distanță, oferă

diverse posibilități de procesare a informației.

Catalogul electronic și Repozitoriul instituțional elimină barierele de acces la publicații și fundamentează o comunicare eficientă, totodată ne oferă oportunitatea de a împărtăși ideile și cunoștințele în mod liber comunității științifice și publicului larg.

Suntem convinși că aceste instrumente informaționale moderne vor îmbogăți educația și vor oferi o vizibilitate mai mare și măsurabilă a activității de cercetare din cadrul universităților.

Bibliotecile care au luat parte la proiect, au devenit în acești ani mai flexibile și mai conectate la tendințele de evoluție, manifestate pe plan mondial. Bibliotecile noastre oferă astăzi servicii și produse informaționale destinate utilizatorilor la nivelul standardelor internaționale, contribuind la îmbunătățirea calității învățământului superior.

Bibliotecile din Republica Moldova au în față o multitudine de provocări, dar și multe oportunități. Una dintre realizările noastre incontestabile este că am făcut pași importanți spre integrarea resurselor noastre informaționale în circuitul internațional. Avem catalog colectiv, utilizăm platforme comune și ne simțim confortabil în spațiul virtual al educației electronice.

Rezultatele, respectiv performanțele obținute de universități în cadrul proiectului, fundamentează câștigarea avantajelor pe plan profesional, iar factorii cheie pentru succesul funcționării bibliotecilor noastre includ, în majoritatea cazurilor, deschidere, curaj, spirit de inițiativă, implicare, perseverență și conștiința lucrului bine făcut.

Acest proiect are o semnificație aparte în primul rând, prin colaborarea eficientă și a progreselor acumulate. Am avut un feed-back consistent, determinat de managementul corect, ceea ce ne demonstrează și o capacitatea instituțională bună.

Astăzi bibliotecile din Republica Moldova se integrează într-un sistem complex de informare și reprezintă un mecanism care funcționează eficient. Succesul acestui proiect se datorează profesioniștilor consacrați, care înțeleg misiunea strategică a bibliotecii în comunitatea educațională și științifică.

Biblioteca universitară reprezintă universul informațional vital al tuturor specialiștilor. Bibliotecarul este acel care exprimă și valorifică informația. Acest fapt este dovedit și de rezultatele spectaculoase ale Proiectului „Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor”.

Privire de viitor: Studenții, profesorii și cercetătorii în Republica Moldova se bazează în întregime pe materialele de instruire și de cercetare deținute de bibliotecă. Produsele informaționale realizate în cadrul proiectului propun un sprijin esențial bibliotecilor, oferind infrastructură modernă tehnologică, sistem de căutare eficient, colecții digitale instituționale în creștere și un personal calificat și instruit.

După cum demonstrează practica mondială, numai prin efort comun și lucrând împreună, bibliotecile pot rezolva problemele legate de costuri ridicate ale resurselor informaționale, dezvoltarea serviciilor noi, reprezentând o forță puternică pentru dezvoltarea societății informaționale deschise.

Conștientizarea problemelor menționate, precum și transformările calitative în domeniul noilor tehnologii informaționale și a mijloacelor de transmitere a datelor au condus la necesitatea căutării noilor soluții pentru problemele creării depozitelor de resurse informaționale, organizării lor, mijloacelor și metodelor de acces la ele al utilizatorilor.

Servirea tradițională pe purtătorii pe hârtie este înlocuită prin asistența utilizatori-

lor, bazată pe oferirea informației în format electronic, care poate fi multiplicată nelimitat și accesată operativ prin rețeaua globală, indiferent de timpul și locul stabilit.

Bibliotecile universitare di Republica Moldova și în continuare vor face pledoarie părților interesate în dezvoltarea digitală a patrimoniului cultural și științific, vor fi punctul de plecare pentru a realiza proiecte de colaborare. În acest fel va fi maximizată contribuția bibliotecilor la dezvoltarea societății informaționale și va crește capacitatea lor de a media în mod eficient relația între utilizatori și informație digitală.

Activitățile proiectului au pornit de la premisa experienței și specializării de excepție a profesioniștilor implicați, iar competitivitatea instituțiilor și definirea clară a obiectivelor vor aduce rezultate solide.

Referințe bibliografice:

1. BANCIU, Doina, BULUȚĂ, Gheorghe, PETRESCU, Victor. *Biblioteca și societatea*. București : Ager, 2001. 144 p. ISBN 973-85542-0-9.
2. BULUȚĂ, Gheorghe, CRAIA, Sultana, PETRESCU, Victor. *Biblioteca în societatea informației*. București : DoMinoR, 2007. 190 p. ISBN 978-973-8496-90-3.
3. KRETAVICIENE, Meile, KARNAEVA, Liubovi. MISISQ – o șansă pentru schimbare. In: *Magazin bibliologic*. 2016, nr. 1-4, p. 4. ISSN 1857-1476.
4. REPANOVICI, Angela. *Promovarea producției științifice prin depozite digitale*. București : Editura Academiei Române, 2010, 192 p. ISBN 978-973-27-1932-9.
5. STOICA, Ion. *Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane*. Constanța : Ex Ponto, 2001. 221 p. ISBN 973-8227-08-9.